

86
..... zasadnutie Predsedníctva SAV, dňa

Bod programu

Vec: Návrh na udelenie vedeckej hodnotti doktora psychologických
vied s. doc. dr. Jánovi H v o z d í k o v i, CSc.

Zdôvodnenie:

Predložená a obhájená doktorská dizertácia "Psychologický rozbor školských neúspechov žiakov" vychádza z marxistickej metodologie vedy a prináša nové prístupy k riešeniu spoločensky veľmi aktuálneho problému. Na základe empirického a experimentálneho výskumu a podrobnej analýzy údajov sa v práci dokazuje, že školské zlyhanie nemožno vyvodit' len z intelektuálnych nedostatkov, ale že ide o zlyhanie osobnosti žiaka v širšom sociálnom kontexte, ktorému možno v značnom počte prípadov predísť. Uvedená práca predstavuje vyvrcholenie všestranného /výskumného a aplikačného/ úsilia autora s výsledkami medzinárodného dosahu a splňa kritéria pre udelenie vedeckej hodnosti doktora psychologických vied.

Spracoval: prof. Ing. Ján Kúkeľ, CSc.
tajomník ved. kolégia

Prerokované: na 7. zasadnutí Vedeckého kolégia SAV pre vedy o spoločnosti
dňa 4. 11. 1976

Prizvať: prof. dr. T. Pardel, DrSc.
predseda komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác z odboru
77-01-9 - psychológia

Návrh uznesení:

Predsedníctvo SAV na základe návrhu stálej komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác z odboru 77-01-9-psychológia zo dňa 14. 7. 1976 a návrhu Vedeckého kolégia SAV pre vedy o spoločnosti

u d e l' u j e

doc. dr. Jánovi Hvozdíkovi, CSc.,
vedúcemu Katedry psychológie
FF UPJŠ v Košiciach vedeckú
hodnosť

doktora psychologických vied.

Predkladá:

akademik Vojtech Filkorn,
predseda Vedeckého kolégia
SAV pre vedy o spoločnosti

Prílohy: návrh na udelenie
hodnosti doktora
vied

N á v r h na udelenie hodnosti doktora vied

1. Doc. PhDr. Ján H v o z d í k , CSc.
2. Predsedníctvo SAV vzalo so súhlasom na vedomie informáciu o doktorskej obhajobe na 59. zasadnutí dňa 4. II. 1975
3. Pracovisko poverené starostlivosťou o obhajobu: Ústav experimentálnej psychológie SAV
4. Dátum konania obhajoby: 14. júla 1976
5. Stručné odôvodnenie návrhu na udelenie hodnosti DrSc.:

Doc. dr. Ján Hvozdík, CSc. úspešne obhájil pred komisiou pre obhajoby doktorských dizertačných prác z odboru psychológie prácu na tému: "Psychologický rozbor školských neúspechov žiakov". Komisia bola uznášania schopná, pretože sa zasadnutia zúčastnilo viac ako 2/3 jej členov. Z 8 prítomných oprávnených hlasovať hlasovalo všetkých 8 členov komisie. Všetci prítomní členovia komisie súhlasili s udelením vedeckej hodnosti.

6. Menovité zloženie stálej komisie:

1. prof. dr. T. Pardel, DrSc. - predseda
2. prof. dr. J. Linhart, DrSc.
3. prof. dr. V. Chmelař, DrSc. člen korešp. ČSAV
4. PhDr. D. Kováč, DrSc.
5. prof. dr. M. Cipro, DrSc.
6. prof. dr. E. Stračár, DrSc.
7. prof. dr. K. Galla, DrSc.
8. prof. dr. F. Hyhlík
9. doc. dr. J. Hvozdík, CSc.

7. Počet prítomných členov komisie: 6 /v tomto prípade sa za člena komisie nepočíta doc. dr. J. Hvozdík, CSc./

Neprítomní: prof.dr. K. Galla, DrSc., prof.dr. F. Hyhlík

8. Oponenti boli navrhnutí predsedom komisie dňa 5. V. 1975.

Boli schválení Predsedníctvom SKVH /v zmysle ods. I/6 príni-
su SKVH č.1035/1973 zo dňa 29. I. 1973/ dňa 30. I. 1976 :

1. prof.dr. B. Kujal, CSc., Pedagog. ústav ČSAV JAK Praha
2. prof.dr. J. Kuric, CSc., Katedra psychol. Ped. fak. Trnava

3. PhDr. D. Kováč, DrSc., Ústav exper. psychol. SAV Bratislava
4. prof.dr. E. Stračár, DrSc., Výsk. ústav pedagog., Bratislava
Z oponentov boli 2 členovia komisie.

9. Úhrnný počet členov komisie /vrátane oponentov/:

$$9 + 4 - 2 - 1 \text{ /doc. dr. Hvozdič, CSc./} = 10$$

10. Úhrnný počet prítomných osôb oprávnených hlasovať: $6+4-2 = 8$

11. Predseda komisie bol oprávnený zahájiť obhajobu, keďže /okrem všetkých ostatných zákonných ustanovení/ boli menovite splnené aj tieto predpisy:

a/ Štyria oponenti boli prítomní na obhajobe /§ 26 vyhl. 198/1964

b/ Počet prítomných osôb oprávnených hlasovať $/6+4-2 = 8 /$
nebol menší ako $2/3$ úhrnného počtu členov oprávnených hlasovať /t.j. $9 + 4 - 2 - 1 = 10 /$ § 25 vyhl. 198/1964 /

12. Počet odovzdaných kladných hlasov⁸

záporných hlasov

neplatných hlasov

13. Predseda Vedeckého kolégia predkladá Predsedníctvu SAV návrh na udelenie hodnosti, keďže boli splnené /okrem ostatných náležitostí/ súčasne aj tieto /§ 28, vyhl. 198/1964 / :

a/ Počet kladných hlasov nie je menší ako 5

b/ Počet odovzdaných kladných hlasov bol väčší ako polovica úhrnného počtu prítomných osôb oprávnených hlasovať
/t.j. $6 + 4 - 2 = 8 /$

14. Meno a adresu predsedu komisie, pred ktorou sa obhajoba konala /alebo ním povereného člena komisie/, ktorý podá správu na zasadnutí Predsedníctva SAV o priebehu obhajoby /§ 34, ods./3/ /:
prof.dr. T. Pardel, DrSc., Psychologický ústav UK, Gondova 2,
801 00 Bratislava

15. Prerokované a odporúčané Vedeckým kolégiom SAV pre vedy o spoločnosti dňa ...4.11.1976

16. Návrh na udelenie hodnosti doktora psychologických vied

17. Poznámka:

akademik Vojtech Filkorn, v.r.
predseda Vedeckého kolégia SAV
pre vedy o spoločnosti

Psychologický rozbor školských neúspechov žiakov.

/ Na porovnanie výkonových a vývinových závislostí
u neprospeievajúcich žiakov ZDŠ/

A n o t á c i a

Predložená doktorská dizertačná práca je monografia výskumného charakteru. Vyšla knižne v SPN, má 322 strán a je výsledkom autorovej práce v štátnej výskumnej úlohe X-18/5. Je závršením doterajších dlhoročných výskumov autora v danej oblasti. Logicky nadväzuje na jeho viaceré štúdie o tejto otázke, ale najmä na výskumnú monografiu "Vzťah žiaka k školskej práci"/1964/, v ktorej sa mu javí školské zlyhanie žiakov predovšetkým ako psychologický problém. Ako prvá u nás, v rámci socialistických štátov, ale aj v širšom medzinárodnom kontexte nastoľuje a rieši problém školského neprospeievania žiakov komplexne pri dôslednej aplikácii východísk a základných princípov marxistickej psychológie.

Autor člení svoje dielo na štyri časti. V úvode predkladá teoretickú koncepciu. Východisko mu tvoria dva základné aspekty marxistickej psychológie. Po prvé, učenie žiaka chápe ako činnosť, ktorej náplň, priebeh, charakter i výsledky majú rozhodujúci vplyv na rozvoj celej osobnosti žiaka. Po druhé je to naliehavá požiadavka študovať dopad školského úspechu a neúspechu v zážitkovom svete žiaka, význam jeho vnútorného spracovania a jeho zástoi v ďalšej psychickej regulácii správania žiaka, najmä v regulácii pohntkovej. V II. a III. kapitole stanoví autor problematiku svojho výskumu, jeho materiál a metodický postup. K výskumu sa pristupuje s presne vytýčenými hypotézami, hlavne s hypotézou, že v prospechu žiakov sa budú odrážať okrem vonkajších vplyvov aj niektoré vývinové zákonitosti žiakovej osobnosti a že premenné, ktoré diferencujú neprospeievajúcich žiakov, sú ovplyvniteľné a možno ich kompenzovať. Výskum sa previedol širokou škálou metód, počnúc empirickým terenným výskumom až po laboratorný modelovaný experiment, a to v oblasti schopností a osobnostných predpokladov, v oblasti sociálneho vývinu i so zameraním na výchovnovzdelávací proces.

V IV. časti sa analyzujú získané výsledky kvantitatívnymi i kvalitatívnymi metódami, porovnávajú sa s výsledkami domácich i zahraničných autorov, najmä sovietskych. Konštatuje sa, že školský neúspech sa skutočne javí ako dôsledok vývinu celej osobnosti žiaka. Ukazujú sa cesty na riešenie školskej situácie týchto žiakov a zhodnocuje sa prínos získaných výsledkov pre teóriu i prax.